

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre . . . . . 3 korona
 Egészévre . . . . . 12 „
 V. ábrára: Negyedévre . . . . . 5 „
 Egészévre . . . . . 20 „

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u 9. — Telefon 275

Az ipartörvény revíziója

— nov. 18.

A kereskedelmi miniszteriumban mos dolgoznak az ipartörvény revíziójáról szóló törvényjavaslat tervezetén s mihelyt ismét munkaképessé fog válni a törvényhozás a nagy érdekeket felölelő törvényjavaslat az országgyűlés elé fog kerülni.

Égető szükség van már erre a törvényre. A magyar ipar elmaradottsága s különösen az ipari termékek értékesítésének nehézségei — főleg e törvény hiányára vezethetők vissza. Mondhatni évtizedek óta nem hoztak nagyobb szabású ipari törvényt, jóllehet az ország fejlődése, különösen a gyáripár terjeszkedése és a munkás viszonyok gyökeres változása, valamint az Ausztriába való vámközösség és a kereskedelmi szerződések ezt már hosszú idő óta sürögösen követelik.

Az új ipartörvénytől sok és hasznos újítást várunk és kívánunk.

Mindenekelőtt konzervatívizmust e mostanában dúló féktelen szabad versenynyel szemben. A kontárok egész raja élőködik most a magyar kisiparon. Emberek, akiknek fogalma sincsen valamely mesterségről, akik azt soha nem tanulták, maguk mellé vesznek első pénzen valami kitanult legényt s megkapják a hatóságtól az ipar igazolványt. Az ilyen ember azután a legpiszkosabb versenyt csinálja a tanult iparosnak. Hát mért inaskodott, tanult és küzködött az iparos a képzettségéért, ha a tanulatlan kontár akármikor a nyakára nőhet a törvény tulzott liberalizmusa folytán? Bizony a jelenleginél ebben a tekintetben sokkal célravezetőbb és helyesebb volt a céhrendszer, mely a tanulatlan kontárt kizárta az iparosok köréből. Elvárjuk az új törvénytől, hogy véget vessen e méltánytalan állapotnak és szigorú teljes képesítéshez kösse az iparigazolvány kiadását. Aki nem tanult mesterember, az ne is lehessen mesterember, éppen

ugy amint ügyvéd, tanár, orvos, vagy mérnök nem lehet az, akinek nincsen oklevele, az iparos számára sem szabad más mértékkel mérni, mint az okleveles ember számára.

Elvárjuk az ipartörvénytől azt is, hogy rendezze az állami, törvényhatósági és községi szállítások dolgát is abban az irányban, hogy a kisiparos ahol csak lehet első-ségekben részesüljön a közszállításoknál. Itt is azt tapasztaljuk ugyanis, hogy egyes iparcikkek szállítását vállalkozók nyerik el, akik nem iparosok, ellenben iparosoktól vásárolják a szükségelt cikkeket s miután ők a helyzet urai, kényük, kedvük szerint nyomják az árakat.

A munkás és munkaadó közötti viszony gyökeres rendezését is követeljük. Manapság, mikor ország-szerte szervezkednek az ipari segédmunkások s a munkaadóval szemben olyan hatalmat képviselnek, a melylyel mindenképpen számolni kell, a nap nap után szaporodó sztrájkok idején törvényesen kell megállapítani a munkás és munkaadó jogát és köteleességét. Különösen a sztrájkok ügye az, melyet rendezni kell. Sztrájk esetén a mi vidéki iparhatóságaink teljesen tehetetlenül állanak, nem tudják mihez tartani magukat, kapkodnak fűhöz-fához s rend szerint csak elmergesítik a bérharcot. A kereskedelmi miniszter adott ki ugyan már rendeleteket a sztrájk dolgában. Így a nyáron is kiadott egy rendeletet, a mely szerint a sztrájkoló munkást nem lehet munkára kényszeríteni. De ezek a rendeletek csak fél munkák. Törvény kell, amely mindenre kiterjedve egyaránt védje meg munkás és munkaadó jogait és érdekeit. Különösen a sztrájk esetére tartalmazzon a törvény félre nem érthető utasításokat az egyeztetési kísérletekre hivatott iparhatóság részére.

A bérfizetés módjaira, a munkás szerződésekre és az akkord munkára nézve külön külön paragrafusokra van szükség, továbbá

arra, hogy munkásoknak a munkaadókkal való pörösködése dolgában a lehető legrövidebb idő alatt ítélhessen a bíróság, mert a szegény munkás ember nem várhat sokáig a pénzére.

Aztán itt van a munkásvédelem. Ahány bíróság és ahány törvényes fórum van Magyarországon, mindegyik kénye kedve szerint különbözőképpen fogja fel a munka közben baleset által sujtott munkás ügyét.

S míg az egyik bíróság igazat ad az igaztalan követeléseket támasztó munkásnak, addig a másik a munkaadóval nyeret meg a pört akkor, mikor az igazság a munkás részén van. S így történik azután, hogy ilyen ügyekben az alsóbb és felsőbb bíróságok egymásnak homlokegyenest ellenkező ítéleteket hoznak.

A kötelező munkás-baleset biztosítást is követeljük akár az ipartörvény keretében, akár azon kívül. E humánus reform, mely a külföld államaiban meg van honosítva, nagy hivatást fog teljesíteni.

Ugyancsak kívánjuk a díjtalan állami munkaközvetítést is. A budapesti ingyenes munkaközvetítő elég szépen prosperál s ez biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a vidéki központokban is be fognak válni az ingyenes állami munkaközvetítők.

A kereskedelmi miniszter programja.

— nov. 17.

Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter vasárnap megjelent választói közt Szatmáron és részletesen kifejtette programját és ismertette kereskedelmi és ipari politikáját.

A minisztert több előkelő politikus kísérte, köztük Dobiacki Sándor, városunk III. kerületének képviselője. A szatmári választó közönség lelkesedéssel fogadta és rendkívüli mértékben ünnepelte Hieronymit, a ki nagyszabásu beszédet mondott, melyben kiterjedkedett az új kormány programjának minden pontjára, aztán alaposan kifejtette kereskedelmi és ipari politikáját.

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél** légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült **béonchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után ajánlatik.** Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegünkint 4 kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli ceggel legyen ellátva!

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Általános tetszést aratott beszédének ezt a részét a következőkben ismertetjük:

Közlekedési politika.

Közlekedési eszközeinkről szólva hangsúlyozza, hogy azok nagyon aggodalmasan lettek kifejlesztve. Uthálózatunk nincsen arányban a vasúthálózat hosszával és baj volt az, hogy a törvényhatóságok az utépitésre szánt összegek nagy részét, nem kevesebbet, mint 45-50 millió forintot helyi érdekű vasutak építésére fordítottak. Ezeket a bajokat segíteni kell. Legelőször segíteni kell azért, hogy a törvényhatóságokat pénzügyileg abba a helyzetbe hozzuk, hogy az utakat kiépítsék. És pedig vagy azáltal, hogy azokat a terheket, amelyek a helyi érdekű vasutak építése érdekében egyes törvényhatóságok elvállaltak, vállalkról levesszük és így ezeket a pénzeket a törvényhatóságok a maguk utaik építésére fordíthassák, vagy azáltal — úgy a mint az a beruházási törvényjavaslatban már előre van látva — hogy a törvényhatóságokat az állam jelentékeny összeggel segítse abba, a célból, hogy a maguk feladatának megfelelhessenek. Szükséges különösen ebben a tekintetben az, hogy az utról a vasútra, az utról a hajóra, a hajóról a vasútra való átszállás megkönnyíttessék. Aztán még nagyon sok vasútra van szükségünk, de olcsó vasutakat kell építeni, hogy a befektetési tőke kamatai fedezhetőek legyenek. Erre nézve legközelebb törvényjavaslatot szándékozik előterjeszteni.

Van ugye mond, meg egy kérdés, amely az én személyemmel összenőtt; ez a csatornák kérdése. Sokat panaszkodunk az amerikai verseny ellen. Rosszul esik nekünk az, hogy egész határainkig el tud az amerikai gabona jönni. Keressük is annak az okait mindenféle tényezőkben, de sajnálatomra még nem lett általános meggyőződés az, hogy a legfőbb ok, a legfőbb tényező ebben a

kérdésben a szállítás olcsósága. — Mert tessék elhinni, hogy szégyenletes dolog az, hogy Chicagóból, amely Amerikának a szívében van, Liverpooleba, amely Angliában van, olcsóbb a szállítási költség, mint Mezőtúrról Prágába. A távolság husszor akkora és a szállítási költség mégis csekélyebb. És minden krajcár, amely a szállítási költségeken megtakarítottak, a termelő gazdáé. Eladom a buzámot akárhol az országban, ugye bár, budapesti paritásra adom el, ez természetes; ha azt kérdezik, hogy mit kapok érte Pesten, nos hát mindig annyival kapok kevesebbet az én birtokomon, mint amennyi a szállítási költség egész Pestig. Ha tehát a szállítási költséget leszállítják, a pesti piaci árt ez nem módosítja ugyan, de igenis módosítja, illetőleg javítja azt az árt, amelyet az uradalomban kapok. A vízi közlekedés kifejlesztése is lehet roppant fontos. Hiszen megáldotta az Isten hazánkat egy pár nagy folyóval, a Dunával és a Tiszával megáldotta azonkívül olyan folyókkal, amelyek könnyen tehetőek hajózhatókká. A baj azonban ott van, hogy egy a Dunának — nagy részben — valamint a Tiszának egész lefolyása nem abban az irányban van, amelyben nálunk az áruforgalom mozog, t. i. nem keletről nyugatra, hanem északról délre. — A Dunán csak Pesttől nyugatra, tehát felfelé haladhatunk abban az irányban, amelyben a mi áruforgalmunk megkívánja.

Mi tehát a mi feladatunk? Kézenfekvő: hogy a Tiszát összekössük a Dunával egy csatornával, amely keletről nyugatra haladó irányban folyik és amely ennél fogva ugyanazon kedvező helyzetbe hozza azokat a termelőket, akik a Tisza mentén és a csatorna mentén laknak, mint amilyen kedvező helyzetben vannak azok, akik a Duna mentén laknak. Azt hiszem, tisztelt uraim, ez egy égető kérdés, amelyet mentől

hamarabb meg kell oldani. (Élénk helyeslés.)

Iparfejlesztés.

Áttérve a vám- és kereskedelmi ügyekre, az Ausztriával való vámszövetség mellett érvel. Nem tagadja, hogy a védvámoknak az iparra igen nagy, jelentős befolyása van; csak hogy Magyarország népességének 85 százaléka ez idő szerint mezőgazdaságból él, a népességnek e 85 százalékát nem tehetjük tönkre az által, hogy védvamos politikát kövessünk, mert, minthogy retorzióval szoktak ez ellen élni, csak megnehezítenék nyersterményeink kivitelét. De különben csak akkor van a védvámoknak kedvező hatása az iparra, ha megvannak az egyéb föltételek. De ha a védvámok maguk ipart fejlesztenének, akkor egész Európában Spanyolországban kellene a legfényesebb ipari viszonyoknak lenni, mert semmiféle országban oly magas védvámok, mint Spanyolországban, nincsenek, már pedig Spanyolország a maga gazdag ércet mind kiviszi és a legutolsó rongyos szeget sem képes otthon csinálni, hanem idegenből hozza be.

A védvámok tehát nem arkanum egy szegény országra. De vannak arra is példák, hogy mit lehet elérni a védvámokkal szépen prosperáló országban is. Ilyen országok közé tartozik kétségtelenül Észak-Amerika. Nos tanuljunk tehát Amerikától. Észak-Amerika körülbelül 1825 óta mindig védvamos, és az utolsó tíz esztendő óta megelőzőleg az ugynevezett Mac-Kinley-bill a védvámokat még nagyon emelte. Mióta csak vámpolitikai van Amerikában minden kormányának az volt a törekvése, hogy a kendertermelést és a kenderkötelekgyártást a maga védvamos politikájával elősegítse. Irtoztató, talán 300 százalékos van vetve a kenderkötelekre. 1825 óta tart ez a politika, néha magasabb, néha alacsonyabb vámmal, és konstatálva lett, hogy Amerika ma egy mázsa kender-

Az első évek.

Néhány jelenet.

Irta: Vértessy Gyula.

Mariska (az ablaknál ül és türelmetlenül nézi óráját: Hat óra mult tíz perccel és még nincs itt. A hivatalból hat előtt öt perccel indul, itt kellene már lennie Hol járhat? De megbüntetem! Meg én! Nem fogom megcsókolni. Nem én a csufka embert! Így várakoztatni!

Gábor (belép és észrevétlenül odalopózva, átöleli, megcsókolja): Edes kis feleségem! Drága! Aranyos!

Mariska: Hagyjon békében! Nem szeretem! Meg azután hallottam is a mamától, hogy mikor a férfiak híztek, akkor rossz fát tettek a tűzre!

Gábor: Na én nem tettem! egy cserépvirágra mutat, amelyet az asztalra letett). Virágért voltam! Magának, édes!

Mariska (a nyakába ugorva): Aranyos Gabikám! Edes kicsi uram! Milyen remek virág!

Gábor: Olyan a kelyhe színe, mint a maga szeme. Nézze, hogy ragyognak ezek a fényes, tiszta szemek! Akárcsak a magáéi! Mint a virág, olyan tiszta, szép, szelid... Hogy is van tovább! Oly tiszta, szép, szelid... Jöjjön, keressük ki Heinét.

Mariska: Kell is nekem Heine! Nincs szükségem már poétára, csak magára. Ne ijedjék meg! Nem kell verseket írni! Verseket helyett megelégszem a virágjaival és a csókjaival. Jöjjön, üljön mellém ide a pamlagra! Így ni! Óleljen át! A fejem hadd hajtsam a vállára! Így! Most forduljon felém! Nézzen a szembe, de sokáig, amíg csak kibírja.

Gábor: Sokáig nem bírom! Hogy én nézzem és meg ne csókoljam? Nehéz, nehéz!

Mariska: No csak próbálja meg! Nézzünk farkasszemet! Aztán majd megcsókolhat!

Gábor (megcsókolja).

Mariska: Magával nem lehet okosan beszélni.

Gábor: Az idő drága.

Mariska: Dehogy az! Minekünk olyan olcsó! Hiszen annyi időnk van, édes!

Gábor: Minden perc elveszett, amelyben nem csókolhatlak.

Mariska: Mindig így marad ez, édes Gabikám? Mindig ilyen nagyon, ilyen kimondhatatlanul fogjuk egymást szeretni?

Gábor: Mindig! Esküszöm, hogy mindig!

Mariska: Hátha rám unsz?

Gábor: Kis bohó! Meglehet a napot unni, vagy a csillagot, virágot? Pe-

dig mindennap látjuk. Így vagyunk a szerelemmel, a csókkal is!

Mariska: No ezért a szép beszédért kapsz, édeském: egy szép szivart (kivesz a saját fehérneműs szekrényéből egy skatulya szivart s maga választ ki egyet.) Tessék!

Gábor: Köszönöm; aranyom!

Mariska: Hozom a gyufát! (elhozza a szivarnak levágja a végét s odanyújtja).

Gábor: De drágám, maga nem szereti a füstöt? Talán meg se csókol, ha dohányszagú leszek! Akkor pedig inkább sohse lássak szivart!

Mariska: Hamar, hamar, gyujtson rá! Mert megégetem az ujjam! Így ni. Nem kívánok én magától, drágám, áldozatot! Tudom, hogy a férfinak nehéz megállni, hogy ne dohányozzék! Hát azért vettem én ezt a skatulya szivart magának!

Gábor: Aranyosom.

Mariska: Annak az asszonynak, aki szereti az urát, nem eshetik rosszul az ura szivarjának a füstje.

Gábor: Milyen édes!

Mariska: A szivar?

Gábor: Maga, maga!

Mariska: A megtakarított havipénzből vettem ezt a skatulya szivart. hogy megkínálhassam magát. Ugy bizony és valahányszor megérdemli, mindig kap belőle.

Ujj kész női és gyermek ruha üzlet.

Vizvári L. E. és Társa cég
Simonffy-utca 2.

Ajánlja a legolcsóbb kész női ruháit, u. m. kész alj-bluzzal együtt 2 frttól feljebb. Kosztümök posztóból 4 frttól feljebb. Gyermekruhák 50 krtól, Bluzok 60 krtól, Reform schlafrokk 2.20 krtól, a legújabb divatu selyem bluzok minden elfogadható árban nagy választékban kaphatók.

kötéssel sem termel többet, mint amennyit 1825-ben termelt; egy mázsával sem! Méltóztatik tehát látni, hogy vámokkal nem lehet ipart teremteni ott, ahol az előfeltételek nincsenek meg.

Azt is mondják, hogy addig, ameddig Ausztriával vámszövetségben vagyunk, lehetetlen, hogy iparunk fejlődjék. Akik ezt így általánosságban állítják, azok nem foglalkoztak részletesen az ipar ügyeivel; mert igenis van nekünk egy iparunk, a mely a vámszövetség dacára relative sokkal nagyobb mértékben fejlődött Ausztriában; és ez a vasipar. A miniszter azután rámutat a magyar szövőgyárakra, bizonyítva velük, hogy jóakarattal, támogatással lehet Magyarországon is és a vámszövetség mellett is az ipart tetemesen fejleszteni. És szóló egyik főfeladatának fogja tartani erre nézve mindent megtenni. Csak egy volna kívánatos. Másutt mindenütt, mikor iparpártolásról, mikor új iparoknak megteremtéséről van szó, az országnak nagybirtokosai, az országnak mágnásai előljárnak. (Igaz ugy van!) Így keletkezett a cseh ipar; tessék megnézni a gazdag cseh mágnásokat: alig van egy, amelynek ne volna iparvállalata. Az lenne kívánatos, ha a mi nagybirtokosaink, a mi mágnásaink is abban keresnék ambíciójukat, hogy új iparokat teremtsenek, iparokat támogassanak. (Igaz ugy van! Élénk helyeslés.)

A kereskedelmi szerződések.

A miniszter aztán annak a fontosságát hangoztatta, hogy újra részt vegyünk a kereskedelmi szerződések kötésére irányuló tárgyalásokban. Németország egy új, nagy protekciós vámtarifát csinált és mondhatjuk, hogy a németországi szövetségnek köszönhetjük csak, hogy fel nem mondotta nekünk azt a vámszerződést, melyben ma állunk Németországgal és amely nekünk az autonóm vámtarifájával szemben igen nagy előnyöket biztosít, különösen árpa

hizott marha és efféle dolgok tekintetében, melyekben nekünk nagy a kivételünk. Künn voltam Németországban. És Németországnak vezető államférfiától az ottani kancellártól és a többi miniszterektől azt a biztosítást vettem, hogy Németország nem is fogja felmondani ezeket a szerződéseket addig, ameddig neki reménye és hite van, hogy velünk tárgyalhasson, mert e tárgyalás lehetősége és az a kérdés, hogy vajjon ez a reménye és hite be fog-e következni, a mi belső zavarainkra vonatkozik (Igaz, Ugy van!), amelyek megakadályoztak bennünket abban, hogy az új autonóm vámtarifát életbe léptessük. A végtelenségig azonban Németország sem várhat. És bekövetkezett az, ami esetleg ránk, Magyarországra nézve igen nagy és hosszú időre kiható károsodásra fog vezetni: t. i. hogy Németország megkezdte már a kereskedelmi szerződési tárgyalásokat Oroszországgal, de már most a mi belviszályaink folytán abban a helyzetben lesz Németország, hogy előbb meg fogja kötni a szerződést Oroszországgal, akkor az orosz érdeket fogja Németország kiegyeztetni a maga érdekeivel s azokat fogja ránk applikálni.

Ilyen kereskedelmi szerződések mindig 12 évre kötnek. Ha nem tudunk ezen kereskedelmi szerződések tárgyalásához mielőbb eljutni, amitől bennünket az 1899. évi XXX. törvényeikk zár el, amely azt mondja, hogy az ily tárgyalásokat megkezdni nem szabad, míg az autonóm vámtarifa létrejön, annak létrejöttét pedig megakadályozza az ellenzék, mely obstruálja a katonai javaslatokat, hát kérdelem, van-e ebben politika? Hiszen a magyar nemzetnek a maga politikai érettségének a maga politikai belátásának olyan fényes tanujelét adta, hogy én azt lehetetlennek tartom, hogy a mai viszonyok között, midőn mindenki meggyőződhetik, hogy az ezután következő harc már csak

meddő, mert meg nem változtatható körülményeken megtörik, hogy akkor is magát és minden erejét lekösse ezen harc mellett, (Igaz! Ugy van!) és elhanyagolja a jövő minden létérdekét. (Élénk tetszés és helyeslés.)

Végül ismételve kéri a választókat, bizzanak abban, hogy ez a kormány komoly férfiakból alakult. Bizzanak abban, ugymond, hogy e kormányférfiak egyike sem — és legkevésbé én — kereste a hivatalnak díszét. Nekem a hivatal már sok díszet nem adhat, e mellett pedig életemnek végső éveit igazán keservessé teszi, mert irtóztatón nagy munka áll előttem. Még egyszer tehát appellálunk erre, legyenek oly kegyesek, amennyiben engem erre méltónak tartanak, de csakis ebben az esetben, engem bizalmukkal megtisztelni. (Hosszan tartó, élénk éljenzés és taps.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 17.

Ismét borús az ég és ismét kevesen vannak a t. Házban. Hiszen olyan vakmerő dolog is kimeenni a nyirkos, páratelt utcára, mint a nedves őszi pára is úgy terül szét a szóáradat és kellemetlen hidegség járja át az embert.

Hiszen szépnek szép lehet az obstrukció (már a kinek) de unalmasnak föltétlenül unalmas mindenkinek.

Ma is obstrukciós napra viradtunk.

Perczel Dezső elnök féltizenegykor nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítésénél történi az első felszólalás.

Lovász Márton kifogásolja a jegyzőkönyvnek azt a paszusát, mely szerint Nessi Pál tegnapi beszéde végén határozati javaslatot adott be, Kéri a jegyzőkönyvnek ez értelemben való módosítását.

Gábor: Nincs párod a világon! Igaz, nem akarna estére valahová menni? Félek, hogy unja magát.

Mariska (elpityeredve): Te rossz ember! Leakarsz rázni a nyakadról? Elmenjünk itthonról, mikor nekem ez a legnagyobb boldogság, így veled együtt lehetni. Édes kettesben!

Gábor: Nekem is! Csak próbára akartalak tenni, hogy hátha elkívánczol.

Mariska: Rögtön letérdel és bocsánatot kér ezért a bűnös gondolatért.

Gábor (letérdel és elárasztja csókkal az asszonyka kezét): En boldogságom! En mindenem!

II.

(Két év múlva.)

Gábor (szivarozva lép a szobába).

Mariska (az orrát fintorgatva): Már megint bebűdösítet az egész lakást! Ezt a rongyos kis lakást! Persze nagyobbra nem telik, de szivarra telik.

Gábor: Csak öt krajcáros!

Mariska: Ugy látszik, megsiketültél! Egyébb iránt is köhögök (erőltetve köhög).

Gábor (letéve a szivart): Letettem már: (írásztalához lép, amelyen egy eszerép virág van.) Hát ennek is itt a helye? Az én szobám lomtár?

Mariska: Az én szobám? Milyen büszkén eiti ki. Pedig ha az egész lakás

három rongyos szobából áll, hát nem nagyon lehet henecegni, hogy ez az én szobám! Ugy az enyém, mint a tied.

Gábor: Az én fizetésemből nem telik nagyobb lakásra! A maga hozományának a kamata pedig éppen egy hónapi lakbérre elég!

Mariska: Hát a pénzemért vett el?

Gábor: Hát csak azért jött hozzám hogy palotában lakjak?

Mariska: Goromba!

Gábor: Tapintatlan! (Ujra felveszi a szivart és szívni kezdi).

Mariska: Már megint?

Gábor: Ha itt nem szabad, elmegyek!

Mariska: Tessék! Engem persze megint egyedül hagy idehe za?

Gábor: Ha megengeded, hogy elszivhassam ezt a szivart, itthon maradok veled.

Mariska: Nekem mindegy, akár itthon marad, akár elmegy! Egyformán unatkozom! (ásit.) Micsoda élet!

Gábor (szintén ásítva); Vacsorára hazajövök!

Mariska: En a mamához megyek vacsorára! Odajöhet, ha akar.

Gábor: A mamához? inkább haljak éhen! Majd megvacsorázom valame lyik vendéglőben! (Gunyosan): A ked-

ves, jó mamának kezét csókolom. (Szivarjából nagyokat fujva, távozik.)

III.

(Négy év múlva.)

Gábor: (megint az íróasztalán talál egy eszerép virágot): Engem akar boszantani! No megállj! Sa viz is folyik belőle! Az íróasztal tönkre tette! Micsoda asszony! Teremtő Atyám, de meg is vertél vele! (Benéz a másik szobába): Hál, Istennek nincs idehaza! Valahol a városban flangirozik! Bánom is én csak idehaza ne legyen! (Beviszi a eszerépvirágot a másik szobába s odateszi a se lyemhímzésű diván közepébe.) Így ni! Megüti a guta, ha meglátja! (Kárörvendve kioson s az ajtót beteszi maga után.)

(Kis idő múlva kinyilik az ajtó s hallatszik Mariska hangja): Szemtelenség!
Gábor (ijedten): Hazajött! Meneküljünk! (Ebben a pillanatban a másik szobából kirepül egy pipa utána a do hánydoboz, ez utóbbi veszedelmes közelségben Gábor ur feje fölélt.)

Mariska (a másik szobából): Ho gyisne, majd ezeket a büzös dolgokat itt türom az én szobámban!

Gábor (az ajtó felé közeledik.)

Mariska (becsapja az orra előtt).

BODEGA!

Minden pénteken friss halászlé.

Halkocsonya, Korhely-leves, Prágai és kassai sonka. Kitűnő italok, Thea, Csája

(Kossuth-u.)

Olcsó árak!

Percezel Elnök a módosítást elrendeli és ezzel a jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelenti ki. A soron levő irományok előterjesztése után Molnár Jenő mint a bíráló bizottság tagja leteszi a Ház színe előtt az esküt és ezzel az ülés rátérhet a napirendre.

Az ujoncozási vita tolytatása.

Eitner Zsigmond vállalkozik ma első obstrukciós szónokul. Az ő obstrukciós színeze nem a tulságos hosszadalmaságban nyilatkozik meg, — hiszen csak alig egy óra hosszat beszél, — hanem inkább az unalmasságban. Azzal kezdi, hogy az elismerés zászlóját kell meghajtania az új honvédmíniszter előtt hazafias beszédeiért. De más a szó és más a tett. Ime a benntartott katonák közül a lovasságnak benntartását azzal okolja meg a honvédmíniszter, hogy a becses lóanyag ápolása végett szükséges ez. Így törődik a mi hadseregünk a becses lóanyaggal. Bár az emberanyaggal is úgy törődnek. De Bileknél lám elpusztult 18 magyar baka s a megtorlás még ma sem sujtott le a bünösökre. — Pusztult volna csak el Bileknél tizennyolc magyar baka helyett tizennyolc kincstári ló: — rég be volna fejezve a vizsgálat, rég meg volnának büntetve a bünösök, (Helyeslés balról. Zajos ellentmondás jobbról.) — Eitner ezután a kormányprogramját veszi bírálát alá. Különösen a katonai nevelés reformját kevesli és végül határozati javaslatot is nyújt be, hogy a katonai nevelőintézetekben a tanítás nyelve kizárólag magyar. — A baloldal tapsol s a tapsuk kísértetiesen kong a kongó teremben.

Eitner leül s föláll helyette

Babó Mihály. Ez is azt teszi, a mit az előtte szóló: — beszél. Sok mindentől beszél és hosszasan beszél. Öblös hangja, a miért elnevezték — kis Kosuth-nak betölti a termet egy óra hosszat, két óra hosszat és még tovább. Hogy miről beszél? Obstrukciós beszédet mond. A kormány katonai programját szólja le s magyar szellemet követel a hadseregnek. Egy ideig hallgatják egy páran, de bármily szép valakinek a hangja, hangot az Operába megy élvezni az ember és így a teremből mindtöbben vonulnak ki a folyósóra. Alig marad bent valaki. Künn a folyósókon pedig folyik a szó-beszéd, kombinálgatás, anekdotázás. Szó esik a Tallán földművelésügyi miniszter tegnapi vacsorájáról is, a mint Polonyival szemben fogadasként elvesztett. Csakhamar szájról-szájra jár, hogy hiába cáfolgatták már előre annak a vacsorának a politikai jelentőségét, mégis történt ezen a vacsorán valami. Igaz, hogy az nem vág bele a politikába. Az történt ugyanis, hogy mikor az osztriga után citromos vizet hordtak körül ujjbemártásra, Olay Lajos a lakoma egyik vendége, — megitta a citromos vizet.

Ezen mulat a folyosó, közben Babó odabent öt perc szünetet kér és kap, a szünet is elmúlik és Babó folytatja. A tisztviselők fizetésrendezéséről beszél már jó félórát. Végre rája csönget Percezel elnök:

— Kérem, ne tessék eltérni a tárgytól.

Babó erősködik, hogy ez a tárgyhöz tartozik és nem engedi magát az elnök által szólásszabadságában korlátoztatni.

Percezel elnök most még energikusabban csönget rá Babóra és hivatkozik a házszabályokra, melyek kötelezik őt, hogy figyelmeztesse szólót, ha eltér a tárgytól, már pedig Babó vagy háromne-

gyed órája beszél már a tisztviselők fizetésrendezéséről. Tessék az ujoncjavaslatról beszélni.

Babó Mihály megfogadja a tanácsot és beszél — Hieronymi szatmári program beszédjéről. Közben, hogy a pár bent ásitózó képviselő tulságosan el ne unja magát, Zboray Miklós átül a jobboldalra és a kormánypárt padjaiból biztatgatta Babót:

— Helyes! Ugy van! Éljen Babó! És ezt nevezik az ujoncjavaslat megvitatásának.

Percezel elnök végre másodszer is rászól Babóra, hogy a tárgyról beszéljen.

Babó pedig ismét tovább beszél s végre rátér a visszatartott öreg katonák ügyére.

Künn a folyosón azalatt mindenféle kombinációkat fűznek. A többi közt az jár szájról-szájra, hogy szombat a kormány valamit csinálni fog. Beszélnek párhuzamos ülések tervéről, más kalandos dolgokról, a mik persze pusztán kombinációk egyelőre, a mint egyelőre tény csak az, hogy jelenleg obstrukció van.

Babó beszéde után hosszú házszabályvita következett heves közbeszólásokkal, mely után egyhangulag elfogadták Podmaniczky tegnapi indítványát, hogy szerdától kezdve az ülést egy órával meghosszabbítják. Ezzel az ülés véget ért.

Csokonai.

A Csokonai-kör első felolvasó-estéje.

— nov. 18.

A Csokonai kör szép hagyományához híven tegnap, Csokonai születése napján ünnepi üléssel kezdte meg téli felolvasásainak sorozatát.

Az Arany Bika díszterme erre az alkalomra zsufolásig megtelt előkelő, diszes közönséggel.

Az ünnepi ülés műsora minden részében méltó volt a kegyeletes nap emlékéhez és a Csokonai-kör hivatásához.

Rácz Károly zenéje vezette be az ünnepi estét Csokonai-dallamokkal, melyeket a zenekar lelkesen adott elő.

Géresi Kálmán a kör elnöke magas elnöki beszéddel nyitotta meg az első ülést. Beszédét; mely a Csokonai-kör feladataival foglalkozik, holnap az olvasó közönség gyönyörűségére egész terjedelmében közöljük.

A városi dalegylet következett ezután, Mácsay karnagy átiratában A tihanyi ekhóhoz című dalt adva elő művészi színezéssel, megkapó hatással.

Majd Dóczy Ilona kisasszony szavalt Csokonai-dalokat, kettőt a javából, rendkívül finom árnyalással, lélekből sugárzó igaz melegséggel.

Utána Kardos Albert olvasta fel tartalmas, irodalmi értékű értekezését Csokonai mecénásai címen.

Utóljára maradt Szávay Gyula tréfás versezete, melyet a költő rendkívüli hatással adott elő, szerencsés elmésséggel vegyítve össze a napi vonatkozásokat és a helyi alkalmi célzásokat a költői lendület igaz gyöngyeivel, melyeknek sorából Csokonai szeretettel megrajzolt egyénisége ragyogott ki.

A pajzán kedvű verses csevegés elejét, az egésznek jókora részét alább adjuk.

Taps természetesen bőven volt s a városi dalegylet hatásos befejező éneke után az ünneplő közönség elégedetten, emelkedett hangulatban oszlott szét.

Este a Bikában ünnepi összejövetel volt, melyen a kör előkelő tagjai vettek részt.

Csokonai.

Tréfás versezet.

Irta: Szávay Gyula.

(Részlet a felolvasott költeményből.)

A napokban az emlékkertben ültem,
A kis vasutra vártam persze ott,
Mely másfél gőzkörnyű gyorsasággal
Rendkívül megfontoltan kocogott.
Megöszlűvén a tartós türelemben,
Biz én elbólogattam a padon,
S ma sem tudom még: való volt-e tisztán?
Vagy volt-e benne némi álom is tán?
De a mi történt, csodás, mondhatom.

Amint ott ültem, Vitéz szobra mellett,
Szép holdas éjjel egyesegyedül,
Egyszer csak érzem, hogy roppan a lóca,
S valaki lopva mellém települ.
Vaspáncélból lehetett a ruhája,
Kisértetiesen csörgött rajt a vért, —
Azt hittem, hogy a kornevilli márki,
S ijedtemben — mint tette volna bárki —
Rákezdtem én is a „csim-csalavért.”

„Sose csámcsogj, szerelmes szép öcsém!

[szólt,
Ugyis tudod te, hogy én ki vagyok?
Már vélem a mennyei Helikonban
Cicoráznak a gyenge angyalok.
Itt meg enyém e rangos magas állás,
S az a szőlőtő, aki rajta van,
Ezt őrzöm itt tavasztól kezdve télig,
Várom, várom, hogy egyszer csak megérik,
De átkozott kemény bogója van!

És érkezét vállamra tette lágyan,
Nekem a fogam összevacsogott,
Mert semmi kétség, mért ne mondanám
Csokonai a szobor vala ott. [meg:
Belső zsebéből vette kis pipáját,
Kovaköve szikrát szikrára hányt,
S a jázminbokrok képzelt sűrűjében,
Mint hajdanában, szivogatta szépen
A jó vágású pindusi dohányt.

— Óh bronzba öntött nyájas égi szellem,
Dieső nagybácsi — szám ily dadogott —
Be jó, hogy jössz! Ódát kell írni rólad,
Adj hozzá egypár jó gondolatot.
— „Ugyan eredj már! mi ütött beléd is?
Misézni nekem? tán pápista vagy?
Danolj valami nótát, de ne ódát,
Mert itt hagylak, mielőtt összerónád!”
S én esdve sugtam: — óh, csak itt ne
[hagyj!

— „Azt mondd meg inkább, mi történik
[itt lenn,
Hogy fizetett az idén a bakar?
S szemben velem, a státuának ormán
Ki az az ifiasszony s mit akar?
A minap éjjel — de köztünk maradjon —

Darvass Fesztivál.

NÖIDIVAT ÁRUHÁZA
Főtér a Hungaria kávéház mellett.

Tisztelettel értesítik a Debrecen és vidéke t. hölgyközönségét hogy őszi bevásárlási utjokról visszaérkezve

az őszi és téli ujdonságok, női és gyermek felöltők
legdivatosabb és legszebb darabjait szerezte be.

Átnéztem... mondok: tán Lilla e lány?
Hej, hogy az ember mindent is kipróbál!
Ecsém; keményebb a szőlőbogyónál...
Ez nem a Lilla! — Dorottya talán?

„Az tán mi végre kéne az az óda?”
Szólt a mester, persze ércesen.
— Azért, feleltem, mert tiszteletedre
Holnap ilyenkor ünnepünk leszén,
Mi tudniillik tartunk matinékat.
S más félét, hol foly a szó s a dal,
Tudod, ez minket társaságba kapcsol,
Az egyikünk fizet s mellette tapsol,
A másikunk meg ezalatt szaval.

H I R E K.

N a p l ó.

Naptár. Szerda, november 18. Róm. kath. Ottó,
prot. Ottó, görög orosz (november 5.) Ga-
lathoon. zsidó: Marchessvan 28. — Nap két
6 óra 54 perc. — Nyugszik: 4 óra 3
percek. Hold. kel. 5 óra 52 p. reggel, —
nyugszik: 3 óra 59 p. délután.

Gróf Csáky Adorján halála.

— nov. 18.

A korán elhunyt gróf Csáky Adorján halála általános mély részvétet keltett a városban. A nagy család tagjai s rokonai, tisztelői a fővárosból és az ország minden részéből részvétüket fejezték ki a fiatal gróf halála felett.

*

Ma délelőtt 10 órakor helyezik örök nyugalomra a helybeli róm. kath. temetőbe gróf Csáky Adorjánt, a kaszinó volt igazgatóját, a Simonffy-utca 2. szám alatti gyászszobából.

Társadalmunk közbecsülésben és szeretetben állott halottját csak ideiglenesen helyezik el most a helybeli róm. kath. temetőbe, mert a család elhatározta, hogy drága emlékü halottja tetemét a tavasszal innen a családi sírboltba szállítja el.

A haláleset alkalmából tegnap a debreceni Kaszinó választmánya délelőtt ülést tartott, melyben azt az óhaját fejezte ki, hogy boldog emlékü halottjuk ravatalát a kaszinó nagytermében állítsák fel.

A család azonban ehhez nem járult hozzá s így gróf Csáky Adorján diszes ravatalát Gebauer Károly temetkezési vállalat nagy gyáspompával a grófnak Simonffy-utca 2. sz. II-ik emelet 8. alatti lakásán állította fel.

A lakásban a temetkezési intézet 3 szobát vont be gyászszóvettel, melyek közül a 3-ik utcai szobában fekszik az elhunyt gróf. magas diszes ravatalon.

A gyász szoba és az előtte való szoba telve virággal, koszorúkkal; egész pompázó tavasz virít itt e komor gyászoló külső közepett.

A ravatal lábánál gyászba vont imázsápolynál késő estig felváltva imádkoztak a temetésre érkezett grófi család mély gyászba borult tagjai csendes zokogással az oly korán elhunyt derék férfi nyugodalmáért.

A ravatalt különben 10 hatalmas kandelláber világítja meg, szinte nap-

pali fényt terjesztve a délszaki növényekre és gyönyörű pálmákra a csendes, nyomott környezetben, hol egyetlen derű a sok-sok virág és a három gyászteremben mindenütt elhelyezett tarka, gyászszal bevont családi címerek.

A diszes ravatalt a temetésre megjelent család tagjain s az elhunyt édes anyján kívül különben tegnap egész nap folyvást látogatta a barátok, tisztelők nagy száma egy-egy csendes imával véve bucsút az elhunytól.

Egyébként halotti csend, gyász és siralom van egy hajdan boldogságra és az élet derüjének élvezésére hivatott derék ember halottas szobájában.

A diszes ravatalon a halott lábánál édes anyja nehéz fekete selyem szalagos koszorúja nyugszik e fölirással:

Felejthetetlen szeretett fiamnak; bánatos anyád.

Koszorut küldtek még:
Miskolci Lajos és neje; igaz szeretettel a legjobb barátjának. Szuhányi Andor; régi igaz barátjának. Huzli Lujza; utolsó üdvözlő. László Gabriella; szeretett Adi bácsinak. Erzsébet és Lili nővérei forrón szeretett bátyuknak. La Comtessa Gabriella Nemesné Baronne Wodianer, kékszalagos koszorúja. Mausó János; szeretetünk virrasszon felettéd. Kedves jó urunknak; hűséges eselődésége. stb. stb.

Az elhunyt temetését ma délelőtt 10 órakor fényes papi segédlettel dr. Wolafka Nándor v. püspök fogja végezni a Simonffy-utcai halottas háznál.

A temetési szertartás után a halottat a helybeli róm. kath. templomba viszik, hol 10 és fél órakor requiemet fognak az elhunyt lelki üdvéért tartani.

A temetésen a kaszinó és a város tisztviselői részvételre fog résztvenni.

A gyászszobát alkalmából a család az alábbi gyászjelentést adta ki:

Kőrösszeghi és adorjáni özv. gróf Csáky Kálmáné, született kőrösszeghi és adorjáni Csáky Natália grófnő mint anya, hidvégi ifj. gróf Nemes Jánosné született kőrösszeghi és adorjáni Csáky Natália grófnő, kőrösszeghi és adorjáni Csáky Erzsébet és Ilona grófnők mint testvérek és hidvégi ifj. Nemes János gróf mint sógor, mélyen szomorodott szívvel tudatják felejthetetlen fia, testvérük, illetve sógora méltóságos kőrösszeghi és adorjáni Csáky Adorján gróf, a m. főrendiház örökös tagja, szepesvármegye örökös főispánja és szepesföld örökös ura, Debrecen sz. kir. város volt fogalmazója és a casinó igazgatója stb. folyó hó 16-án, életének 39. évében hosszas szenvedés és a halotti szentiségek felvétele után beállott elhunytát.

A drága halott hült teteme f. hó 18-án délelőtt 10 órakor fog a Simonffy-utca 2. szám a. lakásán, a r. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s ideiglenesen az itteni Szent Anna-utcai temetőben elhelyeztetni.

Az engesztelő szent mise-áldozat a temetés alkalmával fog Debrecenben, a Szent Anna-utcai róm. kath. templomban, továbbá 20-án reggel a kegyuri templomokban, Szepes-Ujváron és P.-Tomajon az Urnak bemutatattani.

Debrecen, 1903. november 18.

Béke poraira!

Gyászjelentést adott ki még a korona Takarékos és Hitelszövetkezet igazgatósága is:

A Korona Takarékos és Hitelszövetkezet igazgatósága a maga, valamint felügyelő-bizottsága és tisztikara nevében mély fájdalommal jelenti igazgatóságának érdemes tagja méltóságos Kőrösszeghi és Adorjáni gróf Csáky Adorján urnak folyó évi november hó 16-án történt gyászos elhunytát. Emlékét mindenkor kegyelettel őrizzük. — Debrecen, 1903. november hó 17-én. Korona Takarékos és Hitelszövetkezet.

* **Helyettesítés a rendőrségen.** A rendőrségnél a beteg Bockó Sámuel főkapitányt a városi tanács intézkedése folytán Végh Gyula h. főkapitány helyettesíti tegnap óta. Végh helyét a tanács Jeney Miklós tb. kapitány mint helyettesítővel töltötte be ideiglenesen.

* **A vásár rendtartási szabályrendelet.** A város a közönség óhajának megfelelően még a múlt évben egy vásárrendtartási szabályrendeletet alkotott, mely egyúttal a piacterek elhelyezésének rég-óhajtott ügyét is szabályozza. A szabályrendeletet jóváhagyásul a belügyminiszterhez terjesztették föl, aki azt némi csekély módosítás végett újból leküldte a városhoz. A tanács a módosításokat rövidesen eszközöli s így azt a miniszter most már valószínűleg jóvá is fogja hagyni.

* **Közgyűlés.** Tudvalévő, hogy a város törvényhatósági bizottsága e hónap végén közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyszorozatát most készítik elő, melyek között 536 □-ól városi föld elidegenítésének ügye is van. Ugyanis a balmaz-ujvárosi ut mentén épített vasuti sorompóház céljaira szükséges 536 □-ól városi földterület elidegenítésének kérdése az e hónap végén tartandó rendes bizottsági közgyűlésen fog bemutatattani. S mint-hogy most már harmadikban ez ügyben tehát most már tekintet nélkül a jelen lévő bizottsági tagok számára, végérvényes határozatot fog a közgyűlés hozni. Mire a törvényhatósági bizottság tagjainak figyelmét különösképpen is felhívjuk.

* **Iskolai szerződés.** A városnak a felekezeti iskolák segélyezése tárgyában kötendő szerződési ügyeinek rendezésére tegnap folytatódó tárgyalást tartottak a róm. kath. egyházzal. A bizottság működését tegnap is a városháza nagytanácstermében tartotta meg. Jelen voltak Kovács József polgármester elnök a róm. kath. egyház nevében Dr. Wolafka Nándor v. püspök, Oláh Károly v. tanácsos, Dr. Magoss György v. t. főügyész, Roncsik Lajos v. főszámvevő és Vargha Elemér polgármesteri titkár.

* **Katonai vegyes felülvizsgálat.** A katonai felülvizsgáló vegyes bizottság tegnap reggel 9 órakor a Pavilon lak-tanyában 9 katonára köteles legényt vizsgált felül s valamennyit a katonai vizsgálat alól felmentette. A bizottság tegnap Rásó Gyula alispán, Nagy Győző a 80-ik dandár parancsnoka és Vogel a 39-ik ezred ezredeséből állott.

* **A vérmérgezés halottja.** Tragikus sors érte a 3-ik honvédgyalog ezred egyik derék számvevő őrmesterét Franczl Károlyt. Franczl az ezred irodájában alkalmazott altiszt volt s a múlt hét szerdáján munkája közben a tollszárba új tollat akart tenni. A régi tollat tehát ki-

Telefon.

Hrabéczy Antal

Telefon.

2

fehérnemű-gőzmosó és vasaló intézete.

Finom munka.

Széchenyi-utca 42.

Syűjtő kocsi.

vette a szárból s e közben bal keze egyik ujját megszurta. Franel azonban e kis szurásra ügyet sem vetett. Aznap este azonban már nagy fájdalmakat érzett s a segélyül hívott orvos a vérmérgezet állapította meg. Hanem az orvosi tudomány már nem segíthetett rajta s Francel őrmester bajtársai és a honvéd tisztikar nagy részvéte mellett a csekélységnek vett sebbe a beállott vérmérgezés folytán behalt. Temetésre nagy részvét mellett tegnap délután volt.

Nyilvános köszönet. Azok a nemes lelkű buzgó adakozók, a kik a kollégium részére eszközölt őszi segélygyűjtés alkalmából adományait a nevelés és oktatás oltárára letenni és ez uton is a kollégium épülését, hatásképességét, gyarapodását elősegélni sziveskedtek — fogadják egyen egyen mint összesen szívből fakadó őszi köszönetünk kifejezését. Debrecen, 1903 november hó 18. Az igazgatóság

* **A főiskolai énekkar** f. hó 18-án, szerdán d. u. 5 órakor tartja kegyeletes évfordulati emlékünnepejét néh. boldog emlékeztető vajdai Nagy Lajos és neje Dobozi Erzsébet kegyes alapítóinak emlékeztére, a következő műsorral: 1. Gyászének, Bognártól. 2. Megnyitó beszéd, mondja Csiky Lajos, akad. igazgató. 3. A jutalmazottak megnevezése. 4. A sajkáról Schubertől. 5. Kuruc dalok Golltól. 6. Lengyelek a csárdában, Stehletől. A következő emlékünnepejét az énekkar néh. Jámor Ferenc alapítójának emlékére dec. 3-án fogja tartani.

* **Famunkások tácvigalma.** A debreceni famunkások szakegyesületének vizsgálmi bizottsága a Margit-fürdő villanyvilágított dísztermében saját könyvtára javára november hónap 21-én, szombat este szavalattal és világpostával egybekötött táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Felülzétéseket köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtazzák. A mulatság műsora ez: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: Tartja Rácz István. 2. Oh, ezek a férfiak! Monológ Irta Hosvai Hugó. Előadja Vajó Mariska k. a. 3. Hova jutunk? Irta Csizmadia Sándor, Előadja Szilágyi Kálmán. 4. Reggel felé. Irta Csizmadia Sándor. Előadja Clement Rózsika k. a. 5. A rab asszony. Kiss Gergelytől. Előadja Orosz Juliska k. a. 6. Szeretem a nőket vig monológ. Irta Rudnyánszky. Előadja László József. 7. Két világ. Irta Csizmadia Sándor. Előadja Böszörményi Juliska k. a. A műkedvelő estélyt tánc követi.

* **Budapesti élet Debrecenben.** Mondanunk sem kell hogy ismét a Piac-utca 44 száma házról van szó hol Letzter József fiatal fényképész művésznök ateliere áll. Nehány napja, hogy műtermének kapuja alatt kitette óriási kirakatait de azóta akár Budapesten a Váci utcában Calderoni kirakatait látnánk úgy tolong egész nap a kapu bejáratánál a közönség nem győzve gyönyörködni a sok szép művészi képekben melyek ott láthatók. A legnagyobb elismerés hangján kell megemlékeznünk arról az izlésről, művészi érzékről, és szakképzettségről mely a kirakatokban feltalálható — a szépnek és művészi fényképészetnek egész tárlatja ez. A fővárosi fényképészek sem produkálhatnak szebbet, hiszen Letzter József ott is az első között első volt. A kirakatoknál közönségünk megismerkedhet a fővárosi élet szereplőivel, kik szép számban vannak képviselve, a legnagyobb feltűnést, a legnagyobbat kelti, melyről mindenki azt hiszi, hogy a színpadon készült, pedig az egy a műte-

remben összeállított csoportkép, mely a vigszínház személyzetét ábrázolja Ocskay brigadéros előadásában. A háttér a fényképen lett berajzolva teljesen hasonlóan a színpad háttéréhez. Van még a kirakatokban pastell, aquarell festmények, Platinotípiák és egy csomó szobor-szobor kép, mely érdemes a megtekintésre.

* **Cipész és csizmadia munkások mulatsága.** A magyarországi cipész-csizmadia munkások és munkásnők szakegyesületének debreceni helyi-csoportja e hó 21-én szombaton a „Korona” vendéglő dísztermében Dalárdájuk és Könyvtár alapjuk javára Nemzetközi világposta, Polgári-házassággal egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. — Jegyek előre válthatók a rendezőségénél, valamint este a pénztárnál. — Kezdeté este 7 órakor. Vége viradatkor.

* **A gondterhelt Ballané.** Özv. Balla Zsuzsanna szoboszlói asszony állítólag már két éve szolgál Debrecenben. Az éjjel azonban Ballané asszony — ki most hely nélkül van — valahol bepálinkázott, aztán a nyugoti soron les-fel sétálgatva, végül egy csöndes kapu küszöbére hajtotta le állítása szerint gondterhelt, tényleg azonban pálinkától bódult fejét. Így találta a jámbor özvegyet a rendőr őrszem s természetesen be is kísérté a bűnügyi osztályhoz, hol Ballané a biztos előtt váltig erősítgeté, hogy csak gondolkozott! Meglehet, hogy elhitték neki, de egy bizonyos és pedig az, hogy — le is csukták.

x **Uj szücs műhely.** A fővárosban huzamosabb ideig működött szakképzett munkavezető által Rózsa Lajos szücs műhelyt rendezett be hol mind e szakmába vágó munkák gyorsan és kifogástalanul készülnek.

Régi faconu szörme gallérok divatos boákká alakíthatók.

Divatból kiment bundákra uj tetszőkermék valamint bőrbélések kaphatók.

x **Eladó föld.** A Köntös kertben négy nyilas föld kiadó vagy eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x **Kaiser Salamon** Debrecen, Hatvan-utca 2. szám. Részletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, uri, női divatárak, fehéreneműek, férfi, fiu és leány ruhák, tükör és képek raktára.

x **Domb-utca 17. sz. a.** jó család pár házmasternek felvétetik.

x **Az előkelő férfi világ figyelmébe** ajánljuk *Fekete Jakab kalap és férfi divatárú különlegességeinek üzletét, főtér kistemplom mellett kifogástalan szabású férfi ingek.* Nagy választék angol olasz és Pichler féle sport kalapokból valamint feltűnő szép nyakkendő ujdonságok *olesó szolid szabott árak.*

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Nov. 18. Szerda: *A nagyvárás hőbortja*, vigjáték. C.
Nov. 19. csütörtök: *Casanova*, daljáték. A.
Nov. 20. péntek: *Casanova*, daljáték. B.
Nov. 21. szombat: *Tavaszi*, daljáték. C.
Nov. 22. vasárnap: délután *Orfeusz az alvilágban*, daljáték, — este *Sötétség*, színmű. Először.

— **(A színházigazgató h iradása.)** Szerdán kerül színre Rosen Gyula 4 felvonásos vigjátéka *A nagyvárás hőbortja*. A vigjáték

szereposztása a következő: Ringheim — Faragó Odón, Eugénia — Ebergényiné, Berta — Menszáros M., Teréz — Hahnel Aranka, Waller — Szilágyi Aladár, Anna — Havasi Szidi, Konrád — Csige Ilonka, Lauter — Sebestyén, Henrik — Krasznay Ernő, Ringheim Mari — Jeszenszky, Ander — Pataky Béla, Markel — Virágháty Lajos, Cornelino — Iványi Antal, Berker — Cserny Béla.

Nagy érdeklődés mutatkozik Rutkai György *Sötétség* című 4 felvonásos színművének vasárnap esti premierje iránt, melyre az utalványjegyek nem lesznek érvényesek.

A legközelebbi operett ujdonság, melyből szorgalmasan folynak a zongora próbák, a Pesti nők lesz. Az ujdonságot legelőször Bécsben adták Wiener Frauen cím alatt és több mint száz előadást ért. Ezt a kitűnő operettet is Lehár Ferenc a Drótostót szerzője írta. Az operett főszerepét R. Réthy Laura fogja játszani.

— **(Előjegyzés a Dec. 3-iki színházi hangversenyre.** A Dec. 3-iki történelmi hangverseny iránt mutatkozó nagy érdeklődésnél fogva a rendezőség a jegyekhez kötött igények kielégítésére csak úgy vállalkozhatik, ha úgy a közreműködő, mint a dalegyet alapító pártoló és működő tagjai — előjegyzéseiket f. hó 25-ig megteszik, hogy ez időn túl az elő nem jegyzett helyek mindenkinek rendelkezésére állhassanak. Előjegyezhetni: Bárdos Géza d. egyll. pénztárnoknál (Közgazdasági Bank.)

— **(A színészegyesület közgyűlése.)** Tegnap délelőtt kezdte meg Budapesten az országos színészegyesület 34-ik rendkívüli közgyűlését. A rendkívüli közgyűlésre főleg az új nyugdíjszabályok tárgyalása és új tisztviselők megválasztása adott okot. A közgyűlés elnökül Komjáthy Jánost, alelnökül dr. Janovits Jenőt és Feld Zsigmondot; jegyzőül pedig Odry Árpádot és Hidvéghy Ernőt választották meg.

Komjáthy elfoglalván az elnöki széket, köszönetet mondott a közgyűlésnek megválasztásáért.

Ditrői Mór a tanács elnöke szólalt fel aztán, hogy Krecsányi Ignác temesvári-budai színházigazgatót 30 éves igazgatói jubileuma alkalmából üdvözölje.

A nagy tetszésnyilvánítások elhangzása után Dr. Janovits Jenő üdvözölte Krecsányit a tanács megbízásából, a mire az ünnepelt mondott köszönetet pályatársainak.

Utána még Dr. Barát Ármán a temesváriak és Komjáthy János köszöntötte Krecsányit, a kinek életnagyságu arcképét Réthy Pál indítványára a közgyűlés nagyterme számára meg fogják festetni.

Majd a tanács jelentését tárgyalták a felvételi vizsgálatokról.

TAVIRATOK.

Fraknói pécsi püspök-jelölt.

Budapest, nov. 17. Beavatott körökben beszélnek, hogy illetékes helyen Fraknói Vilmos címzetes püspököt, nagyváradi kanonokot, a kiváló történettudóst jelölték a pécsi püspöki székre.

Uj titkos tanácsos.

Budapest, nov. 17. Mint illetékes helyről értesülünk, őfelsége a király Dá-

niel Gábor képviselőházi alelnöknek a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Az erről szóló kézirat a hivatalos lap egyik legközelebbi számában lát napvilágot.

Ismét királysértési per.

Budapest, nov. 17. Purjen Lajos cikket irt a Független Magyarországra Kossuth szobráról. A királyról tett megjegyzéseit királysértési pert indítottak ellene, de a mai tárgyaláson az esküdtek igazmondása alapján a törvényszék felmentette.

Gyilkos vadásztizedes.

Prága, nov. 17. Az itteni vadászvezető Dufek nevű tizedese az ujoncok kiképzése közben Walter nevű közlegényt szuronyával halálosan megsebesítette. A gyilkos tizedest letartóztatták.

Meggyilkolt kereskedőné.

Sopron, nov. 17. A város erdejében meggyilkolva találták Freyberger soproni kereskedő feleségét. A vizsgálat folyik.

Vasuti baleset.

Rimaszombat, nov. 17. A ma reggel 10 óra 30 perckor induló vonat az állomástól mintegy 200 lépésre egy eddig ismeretlen embert elgázolt s fején súlyos sérüléseket ejtett. A vonat e miatt pár pernyi késéssel folytathatta csak tovább utját.

Regénycsarnok.

A tejtestvér.

Negyedik rész.

(Folytatás)

Egy reggel Germain de Louéssart hetenkénti szokásos villotte-i látogatásáról igen elmélyedve tért haza. Még mindig ugyanazzal a buzgalommal látogatta szép barátnőjét, de La Neuvelle asszonyt, csak hogy nemrég óta úgy látszott, mintha sokkal jobban el volt ott foglalva, a látogatások hosszabbra nyultak, mint azt az ildomosság megengedte volna, a mi az öreg Louéssart részéről nem egy igen durván alkalmazott célzásra és korholó megjegyzésre adott alkalmat. Joél már a nyolcvannegyedik életévébe lépett ugyan, fiatal életerejéből és erélyes hajthatlan-ságából azonban nem vesztett semmit. Egyenes és sovány maradt, mint a szőlőkaró, megtartotta átható tekintetét, éles beszédét és megalkuvást nem ösmerő jellemét. Nem tudta megbocsátani fiának, hogy így be hagyta magát hálózni a fakeseresbedő nővéretől. Bár mindig úgy tett mintha nem is tudja a volt gárdista-kapitány mind szorosabbra fűződő viszonyáról a fiatalos özvegygyel, nem szalasztott el egy alkalmat sem, hogy epéjét ki ne öntse, úgy téve, mintha másokhoz szólna. Ha már nagyon erős volt a lecke, az érzékeny megsebesített szerelmes mindig tudta, hányadán van atyja neheztelésével és ellenszenvével.

Kétségkívül ez volt az oka, hogy gondokban főtt a feje, midőn visszatért Malpertuisba szép kedvesével eltöltött husvétüi ünnepek lezajlása után.

Ezen a reggelen, midőn lement az ebédlőbe, a déli étkezésre, homlokát ráncok felhői borították és szemei zavarosak voltak.

Egész magatartása zavarodottnak látszott, nyakát vállai közé huzta, úgy hogy teljesen összezsugorodottnak tűnt fel.

(Folyt. köv.)

Telefon szám 335.

Nagy Lajos

Magánkutató, (privát detektív) okmány-szerző és házasságközvetítő irodája

Debrecenben, Mester-u. 12.

Elfogad mindennemű megbízásokat, magánnyomozásokat és megfigyeléseket könyvesebb természetű családi ügyekben is. Megszerez nagykorúsítási, örökbe fogadási, névmagyarosítási, nőülési stb. engedélyveket s házasságközvetítéseket a legnagyobb titoktartás mellett eszközöl.

Elvállalja továbbá kereskedők és magánosoknak hitelezőkkel való kiegyeztetését, fizetési halasztások (Moratorium) kieszközölését körlevelek és mindennemű üzleti reklam nyomtatványok megírását és postai expedícióját.

HIVATALOS ÓRAK:

Reggel 8 órától — 12 óráig,
Délután 2 órától — este 8 óráig.

**BRÁZAY FÉLE
SOSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVE VAN!

Villanyos házi esengők

vész- és tűzjelzők, telefon berendezések és javítások feltűnő olcsó árban készül egy es fél évi jótállás mellett

Rosenberg és Hammer

villanyszereszeknél,

Debrecen, Piac-utca 2-ik szám,
a nagytemplom mellett.

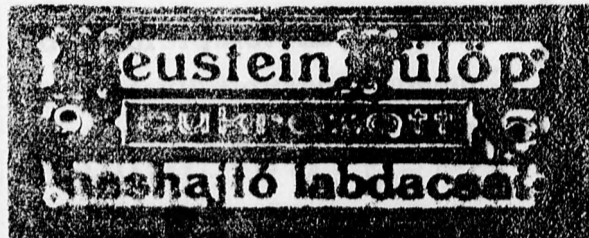
1380—1903. v. k. szám.

Arverési hirdetemény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 2691—2 1903. számú végzése folytán közhírré ítélik, miszerint Takács János debreceni lakos részére Szabó Bálint Debrecen, Ondód pusztai lakostól 300 kor. törke, en-

nek 1903 évi augusztus hó 15. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 67 kor. 10 fill. perköltség erejéig 1903 évi szeptember hó 26-án bíróság felülfoglalt és 681 koronára becsült lovak, sertések, egy tehénből álló ingóságok 1903 évi november hó 21-én délelőtt 10 órakor kezdetét vevő és az Ondód-pusztán Szabó Bálint lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni. Debrecen, 1903. évi november hó 4-én.

Török Péter, birói kiküldött.

melyek évek óta a legjobb eredménnyel használ-tatván és a legkiválóbb orvosok által mint gyengéden hashajtó, feloldó szer

ajánlatnak, az emésztést nem akadályozzák, tel-jesen ártalmatlanok, Cukrozott alakjuk végett a gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pillát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegercs, mely 8 dobozt tehát 120 pillát tar-talmaz, csak 2 korona o é. 2.45 korona összeg elő-zetes beküldése esetén egy tegercs bérmentesen küldetik

Kérjük NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó labdaccait. Valódi csak ha minden doboz hátsó oldala a törvénytleg bejegyzett „Heil Leopold” védjeggyünkkel, vörös-fekete nyomtatással van ellátva. Védjegye-zett dobozaink, utalványaink- és csomagolásainknak a „Philip Neus-tein Apotheker” aláírást kell tar-talmazniok.

Raktárak Debrecenben: Balázs Ö. Füleky P. Mihá-lovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B.

NEUSTEIN FÜLÖP gyógyszer-tára

a Szt Lipóthoz: Wien, I. Bez., Plankengasse 6.

Mindenféle Katarrhus

— a rohitsi víz — rendszer ivása által megkönyebül.

Kapható:

Hoffmann Józsefnél

Budapest, Bathory utca 8.

Frisch-féle

szabadalmazott

alsónadrágok

Debrecen és vidékére

kizárólag

FEKETE JAKAR

férfi divat kalap és

fehértanemű üzletében,

Debrecen, főtér.

Magasjutalékkal felvétetnek

bármily állásu megbízható egyének budapesti házában sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásra, az 1883. évi XXXI. t.-c. alapján. Tőke és kockázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető havonta 300—500 korona kereset, — Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó, kiadóhivatalának, postafiók 180. Budapest. —

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debrecen, kistemplombazár.

Ujonnal átalakított divataruház.

Nagy Karácsonyi
vásár.

Leszállított árak.

Szővetek, o o o barkendek,
fl anelek, o Mosó bársonyok.

Az „Alsó Nyirvidéki Vizlecsapoló Társulat” elnökétől.

296 szám.
1903.

Meghívó

Az „Alsó Nyirvidéki Vizlecsapoló Társulat”-nak

folyó évi november hó 24-ik napján, délelőtt 9 órakor.

o o Debrecenben a városháza nagytanácstermében tartandó o o

Rendes Közgyűlésre.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítése végett két társulati tag megválasztása.
2. Szavazatok számának megállapítása.
3. Társulati igazgató jelentése :
  - a) a társulat vagyoni állapotáról s a hátralékok behajtása iránt tett intézkedéseiről ;
  - b) a Tiszavölgyi társulat kötelékébe leendő belépésről ;
  - c) a 15 évi adómentesség elnyerése iránt tett intézkedéseiről ;
  - d) debreceni Fancsika pusztai területek ártérbe vonásáról ;
  - e) a tollnoki állás betöltéséről ;
  - f) a Berger Jenő-féle per mibenállásáról ;
  - g) a Harstein Árpád-féle perről ;
4. Társulati mérnök jelentése :
  - a) a csatorna tisztításról és új csatornák építéséről ;
  - b) a kálló-konyár-esztár-pocsaji csatornákról ;
5. Társulati mérnök előterjesztése :
  - a) a csatornaóri létszám felemeléséről ;
  - b) a foganatba veendő munkálatokról.
6. Az 1904. évi költségvetés megállapítása.
7. Számvizsgáló-bizottság megválasztása.
8. Kérvények.
9. A választmány kiegészítése.
10. A Tiszavölgyi társulat közgyűlésére meghatalmazottak választása.
Debrecen, 1903. november 15.

Grót Szapáry György s. k.
társulati elnök.

Felhívás

a Debreceni Kölcsönös-Segélyező-Egylet

mint korlátolt felelősséggel alakult szövetkezet, alapszabályai értelmében

1904. január 1-én nyitja meg a XXI-ik. évtársulatot.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak olcsó és heti befizetésekkel könnyen törleszhető kölcsönöket nyújtson, továbbá hogy apró kötelező betétekkel a takarékosagra még a szegényebbnek is alkalmat szolgáltasson.

Egyletünknek jelenleg 8000 tagja van, akik 12.000 betéti könyvecskével 75.000 törzsbetétet fizetnek

Törzsbetét tőkénk 5 millió koronát tesz, melyet tagjainknál kölcsönökben helyeztünk el.

Minden belépő aláírásával kötelezi magát, hogy a jegyzett törzsbetéteket hetenként, vagy előre több hétre pontosan befizeti.

== Egy törzsbetét 40 fillér (20 kr.) heti befizetésre kötelez. ==

Egy-egy évtársulat 6 évre alakul, melynek leteltével az évtársulat felszámol és minden tag befizetett összegén kívül a hat évi haszoneredményből törzsbetéteinek arányában reá eső részét megkapja és így az élvezett kölcsön után fizetett kamatainak nagy része is visszatérül. — A felszámolásnál mutatkozott haszoneredmény mindenkor **a befizetett összeg 6% kamatos kamatjának felel meg.**

A szövetkezet egyenlő jogu tagja az is, a aki egy vagy több üzletrész fizetésre kötelezi magát.

Egy üzletrész értéke 120 korona, mely havonként 5 koronás vagy tetszés szerinti nagyobb részletekben befizethető.

Üzletrész váltható minden hó 5-ig és minden év december haváig felmondható.

A haszoneredmény az üzletrészek fizetése arányában minden évben a közgyűlés után kifizetik. Kölcsönök üzletrészek alapján is adatnak.

Minden tag a belépéskor, minden egyes törzsbetét vagy üzletrész után egyszersmindenkorra 40 fillér (20 kr.) beiratási díjat fizet, mely a tartalékok gyarapítására fordítatik. A veszteségi és segélyalapok összege már 110.000 koronát tesz.

Elsőrendű bekebelezések mellett a kölcsönök 12 évi visszavizetésre is adatnak. — Ily esetekben 2 korona betét után 1400 korona kölcsön adható.

A XV-ik, vagyis 1898-iki évtársulat végleges elszámolása és kifizetése 1904. február hó végén történik.

Vidéki tagoknak díjmentesen adunk postatakarékpénztári befizetési lapokat.

Debrecen, 1903. november hóban.

Fenyéry Zádor Lajos,

elnök.

Dr. Szántó Sámuel,

igazgató.

Uj betéti könyvecskéek válthatók az egylet helyiségében,

(Zádor Lajos házában, Kossuth-utca 11-ik szám udvari keresztépülete, első emeletén.)

■ Hei befizetések a jövő évre már most elfogadtatnak. ■